

**Zakaz prowadzenia działalności
gospodarczej -
kiedy, kto i dlaczego**

Hubert Kraus

Cel zakazu prowadzenia działalności

Celem zakazu prowadzenia działalności gospodarczej jest usankcjonowanie nieuczciwych przedsiębiorców, którzy narażają swoich kontrahentów na niemożność zaspokojenia należności. Orzeczenie zakazu ma odstraszać od zachowań naruszających prawo oraz zabezpieczać przed lekceważeniem prawnych rygorów prowadzenia działalności gospodarczej, ostatecznie prowadzi do wyeliminowania z obrotu gospodarczego podmiotów ich niespełniających nawet na okres 10 lat.

Kiedy i wobec kogo orzeka się zakaz prowadzenia działalności?

W myśl ustawy prawo upadłościowe z dnia 28 lutego 2003 r. zakaz może zostać orzeczony wobec:

- osoby zobowiązanej do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości;
- osoby fizycznej, jeżeli niewypłacalność jest następstwem jego celowego działania lub rażącego niedbalstwa;
- każdej osoby, która po ogłoszeniu upadłości ukrywa, niszczy lub obciąża majątek wchodzący w skład masy upadłości;
- osoby faktycznie zarządzającej przedsiębiorstwem dłużnika, która istotnie przyczyniła się do niezłożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w ustawowym terminie;
- każdej osoby, która po ogłoszeniu upadłości nie wydała lub nie wskazała majątku, ksiąg handlowych, korespondencji lub innych dokumentów upadłego, w tym danych w postaci elektronicznej, do których wydania lub wskazania była zobowiązana z mocy ustawy.

Kto może złożyć wniosek o zakaz prowadzenia działalności?

Postępowanie może być wszczęte jedynie na wniosek uprawnionych do tego podmiotów. Do kręgu uprawnionych podmiotów należy:

- wierzyciel
- tymczasowy nadzorca sądowy
- zarządca przymusowy
- syndyk
- prokurator
- Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
- Komisja Nadzoru Finansowego

Przesłanki orzeczenia zakazu prowadzenia działalności gospodarczej

Przy orzekaniu zakazu prowadzenia działalności gospodarczej sąd – zgodnie z art. 373 ust. 2 PrUpad – bierze pod uwagę (w sposób łączny):

- stopień winy, oraz
- skutki podejmowanych działań, w szczególności: obniżenie wartości ekonomicznej przedsiębiorstwa upadłego i rozmiar pokrzywdzenia wierzycieli.

Skutki zakazu prowadzenia działalności gospodarczej

Skutki nałożenia zakazu prowadzenia działalności gospodarczej określa art. 373 ustawy Prawo upadłościowe. Są to:

- zakaz prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek;
- zakaz prowadzenia działalności gospodarczej w ramach spółki cywilnej;
- zakaz sprawowania funkcji członka rady nadzorczej, komisji rewizyjnej, reprezentanta lub pełnomocnika osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą w zakresie tej działalności, spółki handlowej, przedsiębiorstwa państwowego, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszenia.

innym skutkiem jest również:

- wpis z urzędu do Krajowego Rejestru Zadłużonych

Złamanie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej

Naruszenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej może wypełniać znamiona przestępstwa z art. 244 k.k. zagrożonego karą pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Terminy i procedura złożenia wniosku o zakaz prowadzenia działalności

Terminy:

- do jednego roku od dnia zakończenia lub umorzenia postępowania upadłościowego
- do 3 lat od dnia ustania stanu niewypłacalności jeżeli wniosek o ogłoszenie upadłości nie został w ogóle złożony

Od wniosku o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej należy uiścić opłatę stałą w wysokości 100 zł. Dodatkowe koszty wynikną w związku z przygotowaniem opinii przez biegłego sądowego oraz udziałem w sprawie profesjonalnego pełnomocnika. Jeżeli sąd uwzględni wniosek, wnioskodawca otrzyma zwrot wszelkich kosztów poniesionych z tego tytułu.

Zakaz prowadzenia działalności gospodarczej może zostać orzeczony na okres od jednego do dziesięciu lat. Wymiar czasowy zakazu uzależniony jest od stopnia winy przedsiębiorcy, poziomu obniżenia wartości ekonomicznej przedsiębiorstwa upadłego oraz rozmiaru pokrzywdzenia wierzyciela.

Wniosek o orzeczenie zakazu działalności gospodarczej

- podaj dokładne dane uczestnika postępowania, w tym adres jego zamieszkania i numer PESEL
- wykaż, że uczestnik nie wykonał ciążących na nim obowiązków np. nie złożył w terminie wniosku o upadłość
- uzasadnij, że podejmowane czynności lub zaniechania uczestnika wpłynęły na obniżenie wartości ekonomicznej przedsiębiorstwa upadłego i rozmiar pokrzywdzenia wierzycieli,
- dołącz dowody potwierdzające wskazane okoliczności np. to, że uczestnik zbył składniki majątku przed ogłoszeniem upadłości,
- możesz wskazać innych wierzycieli wraz z informacją o wysokości ich wierzytelności i terminach wymagalności przysługujących im płatności,
- dokonaj opłaty sądowej w kwocie 100 zł.
- złóż wnioski dowodowe np. zażądaj od uczestnika postępowania przedstawienia pełnej dokumentacji finansowej prowadzonego przedsiębiorstwa.

Sądowy zakaz prowadzenia działalności gospodarczej – jak sprawdzić?

Postanowienie o zastosowaniu zakazu prowadzenia działalności gospodarczej podlega obwieszczeniu. Ponadto odpis postanowienia przesyłany jest do Krajowego Rejestru Sądowego. Informacja o uprawomocnieniu się orzeczenia o zakazie jest przekazywana także do rejestru CEiDG, gdzie można sprawdzić czy na dany podmiot nałożono taki zakaz.

Przy sprawdzeniu czy wobec danej osoby orzeczono zakaz prowadzenia działalności gospodarczej pomocny będzie Krajowy Rejestr Zadłużonych. Informacje te można pozyskać bezpłatnie. By zweryfikować dany podmiot należy w rejestrze wskazać jego identyfikator (np. NIP, PESEL).

Zakaz prowadzenia działalności gospodarczej – Kodeks Karny

Zakaz prowadzenia działalności gospodarczej może być również orzeczony jako środek karny, o którym mowa w kodeksie karnym. W tym przypadku jednak podstawy nałożenia takiego zakazu są odmienne. W pierwszej kolejności środek karny jest orzekany w przypadku skazania za przestępstwo popełnione w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej. Drugą przesłanką jest stwierdzenie, że dalsze prowadzenie działalności gospodarczej zagraża istotny dobrom chronionym prawem.

Bibliografia:

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (Dz.U. z 2022 r. poz. 1520 tj.).
- Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1125 tj.).
- Ustawa o Krajowym Rejestrze Zadłużonych z dnia 6 grudnia 2018 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1909 tj.).

Źródła:

- adwokaci-ks.pl
- vindicat.pl
- prawowobrocie.pl
- sobotajachira.pl
- e-progress.com.pl